

# SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr  
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 51.

✓ Ljubljani, v sredo 4. marca 1891.

Letnik XIX.

## Vabilo na naročbo.

S 1. marcem pričela se je nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubšeje vabi

upravnništvo.

Naročnina razvidi se na glavni lista, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določajo naročnine, se ne ozira.

## Volilcem gorenjsko-notranjskih mest in trgov!

Bliza se odločilni trenotek, ko bodo volilci gorenjsko-notranjskih mest in trgov oddali svoj glas. Na vsakem glasu je veliko ležeče! To vedó tudi nasprotniki našega kandidata, zato ga pa tudi obdelavajo z lažmi in zvijačami, ki presedajo ne-le svetu sploh, ampak celó njihovim dosedanjim somišljenikom.

Življenje g. Antona pl. Globočnika je živ slovenski program, za katerega se bojujejo rodoljubi že pol stoletja po géslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“.

Trdno je njegovo versko prepričanje, kakor skalnati vrhovi naših gorá. V tem se ga nihče ne upa dotakniti. In tak bodi poslanec, da imajo pred njim spoštovanje tudi tisti, ki niso z nami.

„Veren sin slovenskega naroda sem vedno bil in ostanem“ — to so Globočnikove besede. Za Slovence ni kričal in jih slepil s puhlimi obéti, ampak delal že 40 let za njihov blagor. Kot sodnik, okrajni glavar in predstojnik davčne komisije pri c. kr. vladi si je pridobil vednosti in izkušenj, s katerimi se le malokdo more

dičiti. V poslednji službi je posebno spoznal rane, iz katerih krvavi naš narod zaradi hudih bremen, ki ga težé, in priliko je imel spoznati tudi sredstva, kako mu pomagati. Hohenwartovemu klubu, v katerega bode vstopil, ako ga izvolite, bo tedaj v veliko pomoč. Z osodo tega kluba je pa strnjena osoda Slovencev.

Že dosedaj je g. pl. Globočnik vedno skušal lajšati bremena ubogemu ljudstvu s povzdigo deželno-kulturnih naprav. Krasne Postojnske jame ni samo ohranil naši deželi, ko so se je hoteli polastiti tujci, ampak jo je tudi polepšal ter zakladi in njene dohodke potrošil. V zahvalo za to ljudomilo skrb ga je Postojina imenovala za svojega častnega občana. Uravnal je dalje na poziv kranjskega deželnega odbora občinske in cestne postave in pospeševal ljudsko šolstvo, da ne zaostane naš narod v omiki za svojimi sosedi. Delal je za blagostanje ljubega mu naroda že mnogo tudi s peresem in sestavljal raznih, visoko cenjenih člankov v strokovnih listih, brošur in knjig. Od takega moža imamo kaj pričakovati! Veseli smemo tedaj biti, da tako izvrsten mož hoče posvetiti svoje izkušnje in svoje še čile moči v blagor in obrambo pravic milega nam naroda slovenskega. Vse, kar mu očitajo „Narodovci“ o nemškutarstvu in slabem zdravju, nima prave podlage. Narobe je resnica!

Komu slednjič ni znano, da potezanje veljavne osebe pri naših razmerah več stori, kakor sami govorijo v zbornici. In kdo to more? Gosp. Anton pl. Globočnik je vnet za presvetlega cesarja. Bil je odlikovan za svojo delavnost s Franc-Josipovim redom in pred kratkim s plemstvom. Spoštujejo ga veljaki in oblastva, in zato bo njegova beseda pri podpiranju naših prošelj in teženj brez dvoma vplivna in veljavna.

Če se ozirate, volilci, na vse to, na verni čut g. Ant. pl. Globočnika, na njegovo toplo ljubezen do ljudij sploh, in posebno slovenskega naroda, čegar položaj mu je znan, na njegovo dosedanje zaslužno delovanje in na obilico skušenj, katere si je

pridobil v vseh oddelkih uprave in sodstva, lahko rečete, da je to mož, ki strinja v sebi vse pogoje, katerih tirjamo od dobrega poslanca. Z dobro vestjo za tega poslanca lahko oddaste svoj glas.

Živio naš državni poslanec gosp. Anton pl. Globočnik!

## Politični pregled.

V Ljubljani, 4. marca.

### Notranje dežele.

**Državnozbornske volitve.** Današnji dan je zopet večje važnosti. Ima se konečno odločiti, če bodo Staročehi sploh še tako močni povrnili se v zbor, da bi mogli veljati za posebno stranko ali bodo pa prisiljeni, popolnoma se spojiti s kako drugo stranko. — Danes volijo kmečke občine v Istri in na Goriškem, mesta na Češkem, Moravskem, Gališkem, Solnograškem in v Bukovini. Juteršnji dan bode pa večjega pomena za nas Slovence, kajti volijo kmečke občine na Štajerskem in na Koroškem. V prvi kronovini so Slovenci gotovi, da zmagajo v treh okrajih, na Koroškem bodo pa v najugodnejšem slučaju dobili jeden mandat; ali po nesrečnem izidu volitev volilnih mož v nekaterih občinah pa tudi skoro tega ni pričakovati. Najbrž bodo slovenski Korošci tudi prihodnjih šest let brez zastopnika v državnem zboru. O dosedanjem izidu volitev je nam omeniti, da na Češkem pravo za pravo v kmečkih občinah ni voljen noben Staročeh. Izvoljen je sicer knez Schwarzenberg, ali ta mož bode hodil le z veleposestniki. Če bode češko konservativno posestvo hodilo s Staročehi, bode hodil tudi on, če bodo razmere take, da bode konservativno posestvo osnovalo samostojni klub, bode pa princ Schwarzenberg odločil se od Staročehov. Popolnoma je pa pri letošnjih volitvah na Češkem izginila tako imenovana gospodarska stranka. V prejšnjem državnem zboru je imela enega zastopnika, pri letošnjih volitvah pa ni izvoljen nobeden. Ta stranka se je bila osnovala na željo vlade, ki je hotela z njo liberalnim Nemcem izpodkopati vpliv, a ni imela sreče. Sedaj je pa gospodarska stranka skoro ves pomen izgubila, ko se je vlada sama pogodila z liberalnimi Nemci. Edini zastopnik te stranke, Heinrich, se je pa s svojim

## LISTEK.

### „Baba krstila vuka“.

Naš sosed in brat, po imenu Hrvat, pripoveduje čudne reči v svojih izvrstnih narodnih pripovedkah. Tako pravi v neki narodni pripovedki, da se je neka žena spravila nekega dné, da — krsti volka.

Ne smejajte se temu! Zakaj kaj takega celó počenja danes neki Slovenci. Nedavno je to storil g. Fran Slanc, učitelj v Radečah, v glasilu „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, „Popotnik“ (štev. 3), po imenu.

Pisoč v spomenjenem glasilu res o tehtoviti, važni reči namreč: „Ovire povoljnemu učnemu in vzgojnemu vspehu na ljudski šoli (zlasti na deželi), in kako bi se odstranile“, vpraša se (str. 36): — „Kako pa vstvariti soglasje med domačo in šolsko vzgojo?“ ter najprej — udri po duhovščini! Zakaj? „Duhovščina bi nam v to svrhu lahko mnogo pripomogla,“ — piše dalje na isti strani, — „Habt Acht!“ — „a ona je učiteljstvu in vsemu sedanjemu šolstvu večinoma nasprotna.“

Počasi po kamenju, ker „est modus in rebus“.

Da bode poslednje menda res, pritrdil bode vsaki. Saj je celó g. J. Stritar za popolno prenovitev in presnovitev naših šol (Vidi Zb. sp.).

Ker je nam samo do stvari in ne do oseb, kar naravnost rečemo, da je popolnoma krivo govoriti in pisati: „Duhovščina je učiteljstvu nasprotna“. Ako res kje ne teče gladko kot maslo med duhovščino in učiteljstvom, ne krivite samo duhovščine, ker večinoma je kriva gospôda učitelji, to je, njena načela, njeno vedenje. In da Vam duhovščina z najboljšo voljo ne more, in tudi, če ima kaj zavesti, ne sme pripomagati ni mnogo, ni malo, — za danes le nekoliko dokazov.

Odkar je dr. Mahnič odbral zaveznikom nekaj levitov, marsikaj dokazal, — kar naposled tudi drugi vidijo, če čitajo učiteljska glasila, — in učiteljskega filozofa dr. Tomaža Romiha pošteno oskubil in opulil, — da ne najdeš peresca na njem, — zagnali so neki učitelji — ne vsi — glas, kakor vrane videč lovca: — „Duhovščina je učiteljstvu . . . šolstvu . . . nasprotna.“ Ali ne bo dal, „Popotnik“!

Duhovščina ljubi šolo, hčerko cerkve, ljubi tudi učitelje, sinove prave cerkve. Studi pa namene nekaterikov, mrzi nam vedenje nekih, in smo zoper nekaterih načela, — torej ne „učiteljstvu“ — osebam, — marveč delom nekih, ki so na škodo veri

in slovenstvu. „Nam je mil, kdorkoli z Bogom in z narodom bil“, in to bodi Vam priča iz učiteljskega stanú izbran državni poslanec. Ali vedite, da vedenju učitelja, kakor mi je dobro znano, ki imenuje svojega kolego-učitelja „pfafenknehta“, pred ljudmi očita zato, ker opravlja častito službo organista, sicer ne zastonj in ne za duhovnike, ampak za ljudstvo, takšnemu vedenju mora biti duhovščina „nasprotna“.

Ne vedó li taka velika gospôda, kateri je to sramota, za lanski ministerijalni odlok, naj se pospešuje petje? Vsaj ima postave v mezincu! Kako bo nadalje „duhovščina v to svrhu pripomagala,“ — ker jo glasilo učiteljev zaničljivo in porogljivo imenuje „vaške kapelane“ (Glej „Popotnik“ 1890, str. 300), ker ji je „učiteljstvo“ ravno v tem nasprotno, za čim brez škode učiteljev hrepeni duhovništvo in naše verno ljudstvo, in učiteljsko glasilo „Popotnik“ (1890, str. 94) o naših višjih pastirjih, o vseh škofov skupnem pastirskem listu za versko šolo piše: „Črni oblaki se nam učiteljem zopet nabirajo na nebu, resni se nam bližajo dnevi!“ Ob to kliče Sebiričan (štev. 2) mej drugimi frazami tudi s to-le: „Oklenimo se ga (sc. „Popotnika“ v strani 91) torej vsi, da bode lahko hrabro in krepko vihtil učiteljsko zastavo ter z uma svitlim mečem prema-



pravičnim postopanjem proti Čehom tako zameril Nemcem, da ga Nemei sami neso hoteli več voliti. — Na Dolenjem Avstrijskem izgubili so nemški liberalci štiri mandate v kmečkih občinah. Jednega je dobil konservativec, tri pa protisemitje. Liberalci ni nobeden zmagal. Židovsko-liberalno stranko je tak izid jako potrl, posebno ker utegne vplivati tudi na volitve v mestih. Na Solnograškem je mej drugim izvoljen tudi Jurij Lienbacher. — V Galiciji je propal Starorusin Kovalski, kateri okraj je pridobil Mladorusin Brylinski. Starorusini neso dobili nobenega mandata. Vspehe Mladorusinov z veseljem pozdravljamo, ker je ta stranka se izrecno postavila na katoliško stališče, dočim Starorusini bolj težé k pravoslavnim razkolnikom. — V Šleziji je izvoljen znani poljski rodoljub Swieczy.

**Staročehi.** Staročeska stranka je vsled svojih neuspehov pri volitvah v kmetijskih občinah vsaj za nekaj časa izgubila ves vpliv. Njen vodja dr. Rieger se bode najbrž odtegnil popolnoma političnemu delovanju. Odpoval je sedaj s soprogo svojo v Italijo, od koder se tako hitro ne povrne. Mož je spoznal, da pri sedanjih razmerah ničesa več za svojo stranko storiti ne more. Treba je le časa, da se strezni narod, katerega so liberalni Mladočehi s svojimi silnimi agitacijami povsem zbegali. Staročeski listi se tolažijo s tem, da je njim narod, izvolivši si same Mladočehi, odvzel vsaj vso odgovornost in jo zvalil na Mladočehi. Poslednji bodo pa sedaj imeli težavno stališče. Obetali so to in ono, česar pa doseči ne bodo mogli. Staročehi bodo pa njih delovanje z bistrim očesom opazovali in neuspehe po svojih glasilih neusmiljeno bičali. Zato smo pa preverjeni, da Mladočehi v kratkem zgubé mnogo svoje popularnosti. S predvčerajšnjim volilnim uspehom prišli so na vrhunce svoje slave.

**Levičarji.** Mi že dolgo vémo, da zmerni liberalci neso nič pravičnejši v narodnih zadevah, kakor nemški nacionalci. Poslednji samo bolj odkritosrečno povedó namene svoje, dočim židovski liberalci svoje pravo mišljenje prikrivajo in se radi skrivajo za avstrijske državne koristi. O tem je nas preveril vitez Carneri, ki kandiduje v Gradci. Ta mož pripada k zmernim levičarjem, ali vendar je v svojem kandidatskem govoru se izrekel, da Avstrija smé in mora biti le nemška država in da je pred vsem treba na to delati, da se nemštvo v Avstriji boljje utrdi. Jednacega mišljenja s Carnerijem so pa vsi židovski liberalci. V verskih zadevah so pa židovski liberalci še slabši nego nemški nacionalci. Poslednji bi se ložje dali pridobiti za to, da se otroci v šolah razdelé po veroizpovedanji, ker jim nikakor ne ugaja, da se v šolah vkupe učé otroci nemške krvi s Semovimi potomci. Zaradi tega pa mi nemamo nikakega povišala obžalovati, če židovski liberalni stranki nemški nacionalci odvzemo nekaj mandatov.

### Vnanje države.

**Sv. Oče Leon XIII.** je sprejel predvčerajšnjim ob 11. uri dopoldne častitke kardinalov povodom svojega rojstnega dne in povedom obletnice svojega koronanja, ki je bila včeraj. Kardinal Monaco La Valetta prečital je adresu. Sv. Oče je odgovoril, da je preživel zopet jedno težavno in žalostno leto, v katerem so nasprotniki hudo napadali cerkev. Sedanje razmere podobne so razmeram za Gregorja Velicega. Tedaj se je cerkev morala boriti z Longobardi in barbari, ali največ trpljenja napravljali so notranji sovražniki, ki so bili bolj prekanjeni od barbarov. Poslednji so se spreobrnil, prvi pa so ostali uporneži. Ravno tako so danes nasprotniki cerkve zvití, ali vendar ne bodo proti cerkvi ničesa opravili. Gregor je skrbel, da se ohrani

vera in vsa cerkev združi z Rimom. Ravno tako jaz vse najboljše pričakujem o cerkvi v orientu in s tolažbo gledam na napredbe vere v Angliji. Gregor je branil Rim in ljudstvo proti barbarom in proti cesarju, ravno tako danes naglašam, da so papeži najboljši prijatelji Italije in je borba proti papeštvu nesramnost in politična zmeta. Gregor je delal za odpravo robstva in tudi Leon XIII. za oproščenje sužnje v Braziliji in Afriki. Koncem je sv. Oče naglašal, da so misijonarji pravi pionirji omike in krščanske svobode.

**Bismarck.** Pristaši bivšega kancelarja znajo vsako stvar porabiti, da bi svetu dokazali, kako je za Nemčijo velika škoda, da njene vnanje politike več ne vodi Bismarck. Ko so v Parizu nekateri francoski šovinisti v govorih psovali mater nemškega cesarja, takoj so Bismarckova glasila jela zatrjevati, da je temu krivo le to, ker se je Bismarck odstranil. Prejšnji kancelar bi v svoji diplomatični prekanjenosti takoj slutil, da pride do tacihi dogodkov in bi potovanje cesarice v Pariz zabranil. Caprivi je pa to dopustil in s tem zakrivil, da so se odnošaji mej Nemčijo in Francijo shujšali. Slikajo že vojno nevarnost, kakor bi v Parizu odločilno besedo res imeli Deroulède in njegovi tovariši. V resnici pa stvar ni tako strašna, kajti vsi previdnejši Francozje obsojajo postopanje nekdanjih članov lige patrijotov.

**Francija.** Francoski državni svet odločil je na neko pritožbo, da samostanskim šolam ne smejo dajati občine nikakih doneskov. Ta odločba bode precej škodovala verskim šolam. Čudno je pa, da se državni svet ne izpodbija nad tem, ker mestni zbor pariški na stotisoče izdaje za brezverske šole. S takim postopanjem pač ne bodo francoski republikanci duhovščine in katolikov sploh pridobili za republiko. Take odločbe bi najmanj sedaj pričakovale, ko so nekateri višji duhovni pastirji, med njimi kardinal Lavigerie, že bili pripravljeni sprijazniti se z republiko če se bode le bolj ozirala na pravice katoliške cerkve.

### Izvirni dopisi.

**Iz Rima, 28. februarja.** Gotova resnica je, da Rim kot središče katoliškega življenja ima premalo katoliških časnikov. Ne gledé na to, da rimski časniki niso samo za Italijo, marveč bi vsaj morali biti za celi omikani svet, je gotovo, da ti, kolikor jih je sedaj prijaznih Vatikanu, niti za Italijo ne zadostujejo. Res je, da imamo dva dnevnika („La voce della Verità“ in „L' Osservatore Romano“) in zraven še francoskega „Le Moniteur de Rome“, ki svojih simpatij do Vatikanu ne skrivajo. Tudi dnevnik „La Squila di Roma“ se kaže veri prijaznega. Ali če pomislimo, koliko dnevnikov imajo brezverski interesi, koliko organov imajo Vatikanu sovražni krogi, moramo pripoznati, da je katoliški tisek pri nas kaj borno zastopan. Vzrokov za to nedostatnost si ne upam naštevati, dasi moram priznati, da navdušenost in vnema za pošteno časopisje niti od daleko ni na oni stopinji razvoja, katerega bi bilo dobri stvari želeti. O perijodičnih, tedenskih in mesečnih časnikih si niti govoriti ne upam, — ker jih skoro ni najti. Dočim protiverski elementi kar preplavljajo občinstvo z raznimi lističi, je vpliv od strani katoliške na srednje vrste izobražencev in prosto ljudstvo jako pičel. Zeló me je torej razvese-

lilo brati, da izide te dni nov tednik, ki hoče vplivati na politično in versko življenje v Rimu posebej. Imenuje se „La vera Roma“.

Priskrbel sem si prvo številko, ki je izšla prošli teden. Moram reči, da me je jako oveselila. V svojem programu razpravlja, da se hoče list potegovati za pravi Rim. „Verske in društvene tradicije, šege in navade, potrebe in želje Rima, ki je nastal na podlagi katoliške vere in pod pokroviteljstvom papeževim — za ta Rim, sveti in mogočni, lepi in gostoljubni, učeni in umetnostni, za ta poetični Rim gibala se bodo naša peresa, kakor se dvigajo zanj sreča naša, — ta ideja bode spremljala naše delo in razširjala naš list.“ S temi besedami razvija vrednik svoj program, ki obeta skupno ozirati se na politične razmere mesta, zraven pa tudi gojiti versko življenje, ki ima prav v Rimu svoje najmočnejše korenine. Vsakokrat hoče prinesiti pregled in kratek opis cerkvenih slovesnostij in opozarjati želi čitatelje na najznamenitejše dogodke zgodovinske, ki so z raznimi slovesnostmi v zvezi. — Prepričan sem, da bode list na tem programu gotovo vspeval in mnogo pripomogel k vedno večemu razvoju cerkvenega življenja v večnem mestu.

Naši dnevniki se še vedno pečajo z najimenitnejšo novico zadnjih dnij, z novim ministerstvom. Nekateri radikalni listi so zadnje dni zagnali celó hrup, češ, Rudini bode pomiril italijansko vladu z Vatikanom. In za to kost so zgrabili najraznejših barv listi ter jo seveda vsak po svoje ogledali. Vsem tem raznim konjekturam odgovarja v krasnem članku z dné 25. februarja „Voce“. Mej drugim pravi: „Fantazija nekaterih časnikarskih piscev se je razgrela tako daleč, da že celó navajajo glavne točke sprave, po kateri mnogo let vzdihujejo.“

Ali kdor bere pazljivo liberalne časnike, moral bi biti zeló kratkoviden, ako bi sodil, da bodo klicali „salem aleikum“ (mir z vami) možje, kakor Giovanni Nicotera 33 \* \* \* frامason, rabbi Luzatti iz „ghetto“ v Padovi, general Pelloux, pogumni bojevniki pri „Porta Pia“, Luigi Ferraris, stari prostomisljak iz leta 1867, poročevalec glasovite postave, ki je cerkev oropala pripadajoče jej dežele.

Taki možje ne bodo pravne uganke rešili. Radi verjamemo, da ne bodo tako strogo postopali proti cerkvi in njenim napravam, kakor Crispi v svojem demonskem sovraštvu do vsega, kar je cerkvenega. Kaj pomaga tudi, če se nagne novo ministerstvo na stran oportunistva? Oportunizem ne hasni nič cerkvi. Koliko so zboljšali s tem našo stvar, ako na novo ne razdirajo?

„Začnite — tako sklepa „Voce“ svoj toplo nadahneni članek — začnite najprej popravljati, kar ste zagrešili, potem se bo videlo, če in kako je mogoče z vami sklepati mir, kateri pa bode na vsak način sklenil neki dan čez vas italijanski narod, ko bode odrešen vašega brezverskega jarma.“

**Iz Zagreba, 28. februarja.** Pogreb pokojnega nadškofa in kardinala Mihalovića se je zvršil prav sijajno, kakor se spodobi takemu dostojanstveniku. Zbralo se je pri tem žalostnem činu nenavadno mnogo ljudi v kljub hudej zimi, ki je ravno ta dan

gal tmino duha.“ Haha! Ta je fletna! Katero tmino? Vaših načelnikov in šolskih oglednikov: „šosterjev, žnidarjev“ itd., kakor mi je pravil neki učitelj, da večino takih ljudij imajo učitelji za svoje predstojnike, menda ne? Zakaj s temi ste zadovoljni.

„Katero tmino duha?“ — „Farja“, — beseda „Popotnikova“ itd., 72. stran, — kaj ne? Res tema je, ker „črni oblaki“ ne prepuščajo luči, pa svetloba, da človeka blišči kakor v kozjem rogu, kjer neka gospóda, — NB. nimam v mislih vseh učiteljev, kakor učiteljsko glasilo vse „duhovščine“, „vaških kapelanov“, — kjer neka gospóda „vihti učiteljsko zastavo“, se bori kakor „Don Kihota a-là Manha“, in premaguje in preganja „tmino duha“ kakor čarovnice — meglo.

In naposled, kako naj bi Vam „duhovščina v to svrhu pripomagal, ker črno na belo pišete: „Popotnik“, — in to je glas vseh zaveznikov, — „bode delal na to, da dosežemo svoj cilj, ki se nam svita sicer še v veliki daljavi, a vendar postaja vedno razločnejši, cilj namreč, da pridobimo „Solo — narodu, šolo — učitelstvu“ („Popotnik“ 1891, št. 1, str. 1).

Zadnje torej je namen vsega delovanja učiteljev. In ta „presneta duhovščina“ je učitelstvu, šolstvu „nasprotna“. Kajpada, če se ravnate po svetih knjige, katero priporočate učiteljem sicer po pravici na str. 44 „Popotnika“ 1891, kjer beremo

na str. 76 omenjene knjige: „Vjeroučitelj je u opće tako govoreći gost u školi . . stranac“ — he! potem smo na čistem!

Za take nas menda tudi drže neki. Zato se vsedajo neki kakor „Mlad učitelj“ („Popotnik“ 1890, str. 74) dr. Tom. Romih con. respekt. (sledi str. 260) na „katedre“ in nam duhovnikom davajo „lekcije“, kako se naj vedemo do gospodov učiteljev — joj mane! da jih ne bi kako razžalili, prosim odpuščenje govoreč in davajoč nam naredbe, kakor svojim malim sedemletnim paglavcem. Svarijo nas pred „sirenskimi glasovi“, „pred krivim prerokom v Gorici“ — kdo se tu ne spomni na židovske plesnive farizeje — očitujejo „neznanje razmer“ itd. ter drugo menda ne bo več pomagalo „vaški kapelani“ na noge! do predsednika „Zav. učit. društev“, da se mu poklonimo do črne zemlje in še dalje! Ali šalo na stran! Nam je dr. Mahnič kakor vam. Če govori resnico, pritegniti mora mu vsakdo, če sumniči, krsni ga po prstih, če laže, dokažite. To je po mojih mislih najkrajša pot in mirna Bosna. Pa li res mislite, da je „goriški prerok“ tako „strašilo“, takov „ignorant“ in celó „krivi prerok“. Potemtakem so tudi vsi po zdravi logiki „ignoranti“, ki so zaupnice poslali dr. Mahniču — jaz mu jo bom še-le poslal. — Kaj ne, vsaj odobravajo. In lahko potem gospoda zavezniki z „mladimi duhovniki“. Zakaj vse te odgojujejo sami taki, ki so zaupnice

poslali in na čelu njim „krivi prerok v Gorici“, „ergo tudi quanti — ignoranti“.

Še nekaj! Cicero tožil se je svoj čas na rojake svoje (De natura Deorum lib. 2. n. 2. C. Alimonda.) „Vestra solum legitis, vestra amatis“, le svoje citate, ljubite in bi se tudi pri nas ne moglo to marsikateremu reči. Bodimo možjé! Svet naj nam bo vzgojnikov poklic, sveta naj nam bodo prava pedagogiška načela in ne poprašujmo, iz katerih „gegenštendov“ je ravno kdo „prifungo“ napravil. To je bratovsko, ne podtikaj drugim svojih slabosti, kar nočeš ti, da bi drugi tebi storil, ne stori mu tudi ti. Pa še nekaj in konec bodi za danes. Tudi Aškercovo „muza“ je gospoda na pomoč poklicala. Naj jo še mi. Nihče mi ne bo zameril menda, najmanje g. Aškerc, vsaj je tudi on „vaški kapelan“ kakor jaz in „Chargen müssen zusammen halten“. Kaj rečete, če bi se to tako obrnilo, da bi se vsakemu takemu gospodu, ki se za pravičnika drži in vendar kalí mir, ki vidi le v duhovnikih nestrpnost, reakcijo in tmino duha itd. reklo: „Učenost bolje slutvo“ — zmešala mu je glavo.

„Dražiti ga greh bi bilo;  
Zbólet svetec bi še huje;  
Kdo vé, kaj bi se zgodilo?  
Kriv pa bil bi jaz!“

Franc S. Lekše.  
vaški kapelan po titulaturi „Popotnikovi“



(24. februarija) bila nenavadno ostra. Ob devetih se je začel pogreb ter je trajal z vsemi duhovnimi opravili do poldnavjstih. Da so se zvrstili vsi šolski zavodi začeni od ljudskih šol pa do vsenüliščnih ter razne korporacije in deputacije z dežele, bilo je že deset. Sprevod sta spremljevali dve vojaški glasbi in na trgu pred stolno cerkvijo je bila postavljena častna kompanija. Pred mrtvaškim vozom so vozili vence na dveh vozeh. Koliko pametneje bi bilo, da so denar mesto za vence obrnili za siromake. Svet je zares v tem pogledu preveč na pagansko stran zavil. Sprevod so vodili trije škofje, a duhovstvo je bilo zastopano iz cele škofije. Za krsto je korakal cesarjev zastopnik fem. Paar z debelo svečo v roki, a potem pokojnikovi rojaci in konečno milosrdne sestre. V cerkvi so se opravile za pokojnim svečane bilje, katerim je prisostovalo mnogo odličnega občinstva, in ko je škof Posilović blagoslovil krsto, odnesli so jo v rakev k večnemu počitku ter jo precej zazidali. Naj bode pokojniku lahka tuja zemlja!

O nasledniku pokojnega nadškofa se je posebno po magjarskih časopisih mnogo pisalo. Posebno rad bi postal zagrebški nadškof bansko bistriški škof Bende ter se je že priporočil za to magjarskeji vladi, a ker zna slučajno hrvatski, misli, da je že sposoben za nadškofovsko stolicu v Zagrebu. Vendar pa mislijo vladini krogi, da Bende že zaradi magjarskega imena svojega, ne bi bil prav pripraven kandidat, nego neki Petrović, sedaj kanonik velikovaradinski. Le ta je rojen Slavonec, zna dobro hrvatski, ali je ob enem tudi popolnoma navdahren z magjarsko državno idejo, brez katere si Magjari sploh ne morejo misliti nadškofa v Zagrebu. To je po njihovem mnenju prvi pogoj pri vsakem kandidatu za to mesto, vse druge sposobnosti so le postranske vrednosti, kajti kdor je navdahren z omenjeno idejo, ta bode pokoren v vsakem pogledu v vseh zahtevah, katere bode stavila nanj državna oblast, ki si prisvaja na Ogrskem že vso moč tudi v cerkvenih zadevah, kar se je pokazalo v ogrskem saboru pri razpravi o krščenju. Ogrska bi rada imela svojo posebno cerkev, kakor ima že posebno svojo državo magjarsko. Po tem načelu absolutne pokornosti v državnih zadevah moral bi se pa še posebno nadškof zagrebški ravnati, kajti narod hrvatski treba pridobiti za omenjeno idejo. Kaj takega, kar dela škof Strossmayer, je trn v obeh vsem privržencem državne nadmoči tudi v cerkvenih zadevah. Narod hrvatski se po njihovih nazorih ne sme duševno buditi ter bodriti, da se vzdrži v težavnej borbi za svoje najmilejše ideje, kakor to dela škof Strossmayer, nego prepustiti bi se moral popolnej letargiji v vsakem pogledu, da bi njegovi sovražniki tem laglje nad njim zagospodovali. Vse to bi imel storiti bodoči zagrebški nadškof. Ker je pa vendar težavno neobljubljenega moža postaviti na tako odlično mesto, najbolji dokaz zato je bil sam pokojni nadškof Mihalović, zatoraj se trobi iz Zagreba po časopisih vest, da daje popolnenje stolice zagrebske nadškofije vladi veliko težav. Seveda morajo biti težave, ker se noče storiti ono, kar bi se moralo po Božjih in človeških postavah. Hrvati imajo dovolj sposobnih mož za to mesto, in izmed teh naj se izbere eden, ki bo gotovo ravnal nadškofijo na srečo naroda svojega pa tudi države. Vsakdo dobro vé, da v sedanjih okolišnih ljubimec naroda Strossmayer ne more postati nadškof, ali zato bi mogli biti vredni najvišji cerkveni poglavarji, škofje: Posilović, Gašparić, Gugler, Štadler, vsi domači sinovi, katerim omenjena čast ne bi bila le „sinecura“, kakor jo smtrajo Magjari za svoje ljudi, nego izvor vsega dobrega za hrvatski narod v duševnem pa tudi v gmotnem pogledu. Hrvati gotovo želé, da se ogromni dohodki zagrebske nadškofije trošijo doma v samej Hrvatskeji, ne pa da se ž njimi okoriščuje druga zemlja, ki ni nič doprinesla za velike zaklade zagrebske metropolije. Naj uživa te dohodke domači sin, ki bo znal gotovo ž njimi bolje ravnati nego tujec. Vseobčna želja hrvatskega naroda je, da postane njegov nadškof pravi Hrvat, vzet iz naroda, za katerega bode po primeru Strossmayerjevem deloval za njegovo častno in večno sračo.

## Dnevne novice.

(„Slovenskega društva“) odbor je v včerajšnjem „Slovenskem Narodu“ na prvem mestu priobčil nov oklic na volilce gorenjskih in notranjskih mest in trgov, v katerem jih pozivlja, naj volijo g. dr. Majarona. V tem oklicu sta dve debeli laži. Ze davno smo vedeli, da „Narodova“ gospóda ni izbirčna v sredstvih za svoje namene, a da bi tako perfidno

lagala, tega ne bi verjeli. Tako najprvo trdi odbor „Slovenskega društva“, da je odklonil centralni volilni odbor zahtevo, naj bi volilcem priporočil gosp. Ant. pl. Globočnika. Resnica je, da je bilo včeraj ob polu 12. uri pri gosp. ces. svetniku Murniku zbranih le osem članov pripravljalnega, ne centralnega volilnega odbora; da je g. načelnik na podlagi došlih mu negotovih poročil nasvetoval, naj se ne priporoči nobeden kandidatov; da sta dalje dva gospoda, ožja pristaša g. dr. Majarona, odločno zagovarjala načelnikovo stališče, torej s tem tudi odklonila priporočilo g. dr. Majarona; da se je četrti gospod naposled izrazil v istem smislu in da so po tem takem bili štirje odločni glasovi za g. Antona pl. Globočnika z zahtevo, da se priporoči njegova kandidatura, štirje pa proti vsakemu priporočilu. Ker je bilo nenavzočnih ravno polovica članov pripravljalnega odbora, tudi navzočni štirje pristaši g. pl. Globočnika konečno niso več tiščali v gospoda načelnika, da se priporoči njihov kandidat v imenu odbora, da bi se jim ne očital „nečuvjen pritisek“. Pač pa se je z obeh stranij naglašalo, naj slovenska dnevnika storita, kar jima je drago z ozirom na to kandidaturo. — Dalje trdi odbor „Slovenskega društva“, da g. pl. Globočnik do včeraj ni podpisal skupnega programa vseh slovenskih poslancev z dne 2. oktobra 1890. Ta zvijača je pa že nad vse! Naj gospodje volilci razgrnejo isto 50. številko „Slov. Naroda“; na sedmi strani najdejo oklice pripravljalnega odbora, katerega je sestavil in podpisal g. ces. svetnik Murnik, torej mož, kateri je kot načelnik postopal nepristransko, katerega spoštuje vsak narodnjak te ali one stranke; on piše mej drugim: „Zato in ker sta oba kandidata, Anton pl. Globočnik in dr. Danilo Majaron pismeno izjavila, da kandidujeta na podlagi sklepov slovenskih poslancev iz vseh dežel z dne 2. oktobra 1890. l. itd. Kdo torej (sedaj govori neresnico? Gospod ces. svetnik Murnik gotovo ne! Čitatelji naši pa razvidijo, kako „Slov. Narod“ svojim čitateljem meče pesek v oči ter jim prikriva resnico.

(Čudna odločnost!) Pod tem naslovom je pisal v petek „Slov. Narod“: „Iz prijateljskih krogov se opozarjamo na to, koliko je gospod svetnik Globočnik trpel, ko mu je gospod Pečnik izrekel željo, da bi v ljubljanskem muzejskem društvu slovensko predaval. Strašno je trpel! Po vsi sili je hotel nemško predavanje itd.“ Na to „Narodovo“ laž poslal nam je danes gospod Jernej Pečnik iz Krškega daljši odgovor, v katerem pové marsikatero grenko za „Narodovo“ gospódo. Ker utegnemo mnogo pojasnil porabiti o priliki, objavimo danes le toliko, kolikor se tiče górenje neresnične trditve „Narodove“. Gospod Pečnik piše: „Ker sem danes dne 3. t. m., popoldne zvedel, da „Slov. Narod“, katerega jaz ne čitam, porablja tudi moje ime kot sredstvo agitacije proti g. pl. Globočniku, moram z nevoljo in vso odločnostjo zavriniti tako obrekovanje, katero ima edini namen, očrniti velezaslužnega gospoda pl. Globočnika. Nikakor ni res, da bi meni g. pl. Globočnik kot predsednik muzejskega društva rekel dne 3. maja 1890, da naj predavam v nemškem jeziku. Gospod pl. Globočnik je mene naprosil, da govorim, in mi naravnost ukazal, da govorim slovenski. Imenovani gospod mi je celó rekel, da ne smem nič nemškega mešati v slovenski govor. O tem sem govoril samo z gosp. pl. Globočnikom, zato se čudim, kako je mogla taka laž priti v „Slov. Narod“. — Tako gospod Pečnik. Radovedni smo, ali bo „Slov. Narod“ popravil svoje neresnično poročilo.

(Z Vrhnik) se nam poroča: Telegram z Vrhnik v sobotnem „Narodu“ govori o 40 volilcih na shodu, ki so enoglasno glasovali za dr. Majarona. A resnica je, da so se pri shodu podpisali le 4, reci: štirje, ne pa 40. Torej enoglasno ne, ampak četveroglasno. Kako more tak telegram podpisati g. župan, ki je bil vrhu tega še predsednik shodu? — Za g. Globočnika je jako ugodno in že zdaj ima zagotovljenih 40 glasov, dočim jih „Narod.“ stranka niti 15 nima zagotovljenih!

(Iz Kranja) se nam poroča: V ponedeljek zvečer predstavil nam je g. dr. Ferjančič — ta gospod ima sploh mnogo prostega časa za svojega varovanja — državnozborskega kandidata gosp. dr. Majarona. Okrožolti plakati so po mestu meščanom naznanjali prihod novega odrešenika slovenskega ljudstva in posebej kranjskega mesta. Da, papir je potrpežljiv! Potrpežljivi pa so tudi volilci, ka-

terim je gosp. kandidat s patosom narekaval znano narodno:

»Majaron ima svoj duh,  
Naj bo zelen al' pa suh.«

Nato si je popravil škripec, češ, dobro sem jo pogodil. Kdo se ne smeje?

(Z Notranjskega) se nam piše: Kakor se Vam je gotovo že sporočilo, bil je na Notranjskem v kmetskih občinah izvoljen g. dr. Ferjančič, ki je dobil 111 glasov; knez Hugon Windischgrätz, katerega so si izbrali za kandidata mnogi neodvisni volilci, je dobil 48 glasov. Z nova izvoljeni gospod poslanec in drugi iz tega lahko razvidijo, da so notranjski volilci v resnici zavedni in se ne dadó kratko in malo preslepiti od „Slov. Naroda“. Ko bi gledé na kandidata ne bila tolika zmešnjava, ker so se zapored imenovali trije, bil bi gotovo gospod dr. Ferjančič ostal v manjšini. To naj si gospodje zapisejo za uho. In da se je volitev tako ugodno za g. dr. Ferjančiča zvršila, bilo je odločilnih več vzrokov. Tako je znan gospod iz Ljubljane pisal na več strani in prosil, naj volilci volijo gospoda dr. Ferjančiča, ker bi sicer kot kandidat nastopil proti g. dr. Poklukarju v Ljubljani. Istega gospoda „faktotum“ delal je ob jednom na vse kriptlje v Postojni. Kakor se mi zatrjuje, razposlal je neki p. n. gospod okrožnico na duhovnike, naj volijo g. dr. Ferjančiča. Največ pa je storil neki znani gospod, ki je že dan pred volitvijo pozval kneza, naj odstopi, in je tudi neumorno agitoval v nasprotnem smislu. In res! V trenutku pred volitvijo razširi se med volilci glas, da je knez W. odstopil. Lahko si mislite zmešnjavo. Nekateri neso volili, mnogi so navzlic temu oddali glasove knezu, nekateri pa so volili g. dr. Ferjančiča, ker v zadregi neso vedeli, kaj bi storili. Dobro si hočemo zapomniti ona dva gospoda, ki sta proizročila največ zmešnjave. Ko bi bil ostal g. pl. Globočnik naš kandidat, brez dvoma bil bi izvoljen, tako pa mnogi neso vedeli, pri čem so. To je ob kratkem pristna podoba današnje volitve. Če pa bo „Slov. Narod“ zavijal resnico ter sramotil volilce knezove, odkrili bomo svetu še druge stvari in pojasnili, kdo v prvi vrsti skuša zaprečiti okrajno sodišče v Cirknici.

(Volilni shod konservativnih veleposestnikov.) Grof Hohenwart sklicuje na dan 6. marca ob 5. uri popoldne v pisarni gosp. deželnega glavarja shod kranjskih konservativnih veleposestnikov. Na tem povabilu se naglašá važnost volitve dveh poslancev veleposestva za državni zbor in pozivlje vse poklicance, da s svojim delovanjem pripomorejo k srečnemu volilnemu izidu. Kranjska je jedina kronovina, v kateri sta poslanca veleposestva v načelnem nasprotstvu z vsemi drugimi poslanci dežele. Tako postopanje veleposestva pa ne ugaja interesom dežele, kajti zastopniki veleposestva bi morali posredovati med drugimi poslanci v blagor dežele in države. Veleposestniki se opominjajo, da naj osebno pridejo k volitvi, ko pa bi to bilo nemogoče, naj odpošljejo pooblastilo s podpisom gosp. deželnemu glavarju dr. Poklukarju zadnji čas do dne 6. marca.

(Trgovska in obrtniška zbornica) v Ljubljani je izvolila predsednikom gosp. deželnega glavarja Josipa Poklukarja, veletrgovca g. I. Perdana prvim in deželnega poslanca g. Antona Kleina drugim podpredsednikom.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je gospod Ivan N. Resman doposlal svoto 20 gld. iz tega namena, da bi se v 4 dele razkrojena podarila našim 4 otroškim vertecem v Trstu in Gorici. Darovitemu pokrovitelju naše družbe izza zadnjih dnij, ki je koj po onem domoljubnem činu izvolil tudi „naše male k sebi priti“ — kliče presrečno zahvalo:

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Umrli) je 2. t. m. v Gorenjim Döblingu pri Dunaju po daljši bolezni Alfonz baron Klinkowstroem, c. kr. dvorni svetnik, vitez železne krone III. vrste in reda sv. Štefana v 74. letu svoje starosti. Pokopan je bil danes popoldne. Pokojnik je brat superjorja tukajšnjih očetov jezuitov č. P. Maxa pl. Klinkowstroema. Izdelal je svoj čas „memoire“ iz zapuščine kancelarja kneza Metternicha. — Bil je vrl katolišk značaj. N. v. m. p.

(Umrli) je v Gorici včeraj zjutraj vodja deškega semenišča, msgr. Jos. Marušič, v 69. letu. Naj v miru počiva!

(Izpred porotnega sodišča.) Pri včerajšnji prvi obravnavi je sedel na zatožni klopi Fr. Križnar s pristave pri Trčiču, ki je dne 7. decembra 1890 z nožem tako močno ranil Mat. Ahačiča, da je ta pol ure pozneje umrl. Porotniki so potrdili vpra-



žanje gledé na uboj in sodišče je obsodilo Križnarja na pet let težke, poostrene ječe. — Pri drugi obravnavi je bil Mat. Dolinar zaradi uboja obsojen na pet let težke ječe.

(Električna razsvetljava v Zagrebu.) V mestni seji dné 2. t. m. je dr. Kršnjavi poročal o električni razsvetljavi. Vsi mestni zastopniki so glasovali za to, da se uvede razsvetljava; daljša debata pa se je unela o vprašanju, kateri tvrdki naj se izroči delo. Po daljšem posvetovanju je bil sprejet predlog, da se podeli koncesija za vpeljavo električne razsvetljave tvrdki Bothe.

(Iz Ljubljane) so te dni potegnili pri Selu pod Ljubljano moško truplo, katero je bilo včeraj pokopano. Zdravniki trdijo, da je truplo okoli petdeset let starega človeka že več dni ležalo v vodi.

(Tatvina.) Tukajšnjemu krčmarju g. Lor. Češnovarju v Kolodvorskih ulicah je nekdo ukradel črno listino, v kateri je bilo okoli 400 gld.

(Akad. društvo „Slovenija“) na Dunaji priredi v soboto, dné 7. marca, svojo IX. redno zborovo sejo z nastopnim vspešnim: 1. Citanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Slučajnosti. Lokal: Restauration zum Magistrat, I. Lichtenfelsgasse 1. Začetek ob 1/2 8. uri. Slovanski gostje dobro došli! K obilni vdeležbi vabi odbor.

(„Agence slave“.) Pod tem naslovom otvoril je na Dunaji časnikar Kučera novi časnikarski urad, kateremu bode vsled mnogoterih zvez mogoče, vsakemu vdeležniku podajati iz najzanesljivejših virov in poročil o vseh političnih, književnih in gospodarskih zadevah celega slovanskega sveta. „Agence slave“ ima svoje zastopnike po vseh slovanskih stolicah ter jej je vsled tega možno, vsakomur kakoršnekolik vrste poročila hitreje in lažje oskrbeti, nego bi si jih posameznik mogel sam pridobiti. O političnih dogodkih vseh slovanskih dežel razpošilja „Agence slave“ že danes do vseh najodličnejših evropskih listov svoja poročila. V svojem književnem oddelku prireja „Agence slave“ pouke v vseh literarnih strokah, kakor tudi prevode v celoskupnih slov. jezikih. Nadalje „Agence slave“ dovaja v svojem inseratnem oddelku posamezniku naznanila v vseh slovanskih časopisih za izvirno časniško ceno ter prevzema tudi oskrbnitvo za splošna poročila v vseh obrtnih zadevah. Kdorkoli torej potrebuje kakov pouk, blagovoli se zglasiti pri imenovanem časnikarskem uradu pod naslovom: „V. Kučera, lastnik „Agence slave“ na Dunaji (I. Postfach)“

(Učiteljski službi) ste razpisani: Na jednorazrednici v Sorici z letno plačo 500 gld. in opravilnino 30 gld. Prošnje do 18. marca c. kr. okr. šolskemu svetu v Kranju. — Na jednorazrednici na Dobravi pri Kropi je razpisano mesto učitelja s plačo IV. plačilnega razreda. Prošnje c. kr. šolskemu svetu v Radovljici.

## Raznoterosti.

— Medvedje in volkovi v Bosni in Hercegovini. Izvestno je v Bosni in Hercegovini toliko medvedov in volkov, kakor v nobeni drugi avstrijski deželi ne. Bosenska deželna vlada plačuje že od 1880. l. nagrade za ustreljene zveri te vrste in tako se dobi lahko število od tedaj ubitih volkov in medvedov. Od 1880. do 1889. l. se je v Bosni in Hercegovini ustreljilo 889 medvedov in 8490 volkov. In sicer samo l. 1885. so ubili 1057 sivodlakih krvolokov in 129 kosmatinov. L. 1887. je bilo ubitih 130 medvedov, dočim je znašalo število ustreljenih volkov 971. Lahko pa se trdi, da je sploh še večje število ubitih zverij te vrste. Zakaj, ako ni lovec n. pr. hotel nikake nagrade, gotovo tudi naznanil ni, da je kaj ustrelil. Volkovi se nahajajo največ v severno-bosenskih okrajih: Gradiški, Banji Luki, Prujvoru, Derventu, Breki in Bjelini, medvedje pa bolj v notranji deželi, namreč okoli Travnika in Sarajeva, v Hercegovini pa posebno okoli Gačke.

— Ljudski popis na Pruskem. Po zadnjem ljudskem popisu je živel 31. decembra na Pruskem 29.957.302 oseb. Od leta 1885 se je pomnožilo prebivalstvo za 1.643.469 ljudi t. j. za 1:13 odstotkov vsako leto. Najbolj se je pomnožilo prebivalstvo v berlinskem mestnem okolišju, namreč za 20.07 odstotkov. Sploh se je prebivalstvo mest pomnožilo, po deželi pa skrčilo. To je pač umljivo, zakaj dokazano je, da se ravno iz Nemčije izseli največ ljudi v Ameriko. In da je med izseljenci največ kmetov, umeje se samo ob sebi.

— Štistoletnica odkritja Amerike bode se slovesno slavila drugo leto tudi na Španjskem. V Madridu priredé mejnarodno razstavo predmetov, ki se tičejo odkritja Amerike. Španjski veleposlanik na Dunaji je že povabil razne avstrijske zastopnike znanosti, da osnujejo na Dunaji odbor, ki bode v Avstriji nabiral primerne predmete za to razstavo.

— Honved. Velika nezadovoljnost je zavladovala med honvedskimi častniki, ker hočejo uniformo honvedskih častnikov nekoliko premeniti, da bode podobnejša uniformi častnikov vkupne vojske. Atila se bode odpravila in nadomestila z obvrvičeno vojno suknjo. Namesto rudečih čak bodo nosili honvedi v bodoče modre itd. Madjarom to ne ugaja, kajti v tem vidijo nevarnost, da honvedska vojska zgubi s časom ves svoj ogrski narodni značaj in se zjednači s skupno vojsko. Zatorej pa ta stvar zna še razburiti politične duhove v drugi državni polovici. V zbornici utegne dati povod burnim debatam, pa tudi provzročiti politične demonstracije. Madjari neso prijatelji skupne vojske, in bi najrajše videli, da bi se razdelila, in je zatorej umljivo, da bodo z vso silo se upirali kaki premembi.

— Vihar. V Carji gradu in po Turškem sploh je bil predvčeraj močen vihar s snegom. Vlaki so zaostali na železnicah in ves promet je za nekaj dni ustavljen. Tacega viharja v Carjigradu ne pomnijo.

— Dr. Markbreiterja prijeli so v St. Louisu v Ameriki, kjer je imel trgovino s srečkami in je nekaj prestopil strogi ameriški loterijski zakon. Znano je, da je dr. Markbreiter lani pobegnil z Dunaja, kjer je imel svojo advokaturu, in je osleparil mnogo svojih klientov za večje svote. Ko se je sedaj zvedelo, da so ga prijeli, obrnil se je takoj neki dunajski bankir, ki je bil zelo oškodovan, do avstrijskega konzulata v St. Louisu, da Zjedinjene države izroče Markbreiterja, ko bode končano ameriško sodniško postopanje proti njemu

## Telegrami.

**Kranj**, 4. marca. Včerajšnji dopis iz Kranja v „Narodu“ odločno obsoja ogromna večina meščanov.

**Tolmin**, 4. marca. Dr. Gregorčič dobil 40, dr. Tonkli 16 glasov. Glasovi z imenom dr. Anton Gregorčič brez predikata vsi uničeni. Iz Gorice došla žandarmerija, red vzoren, toda razburjenost silna.

**Dunaj**, 4. marca. Led na Donavi se je sinoči začel premikati, nevarnosti povodnji se ni bati.

**Praga**, 4. marca. Splav ledú se je pričela zjutraj ob treh; višina vode 200, ob 9. uri dopoldne 115. Voda vedno upada. V Budejevicah višina vode 180.

**Opava**, 3. marca. V opavskem volilnem okraju kmečkih občin je izvoljen s 141 glasovi baron Rolsberg; dosedanji zastopnik tega okraja, Türk je dobil 117 glasov.

**Rim**, 4. marca. Časniki cené vladno stranko na 30 do 35 glasov večine.

**Piccolijeva esenca za želodec** pospešuje in ureja s svojim razmehčujočim učinkom prebavljanje. 1 steklenica 10 kr., zabojček z 12 steklenicami gld. 1:36. (12)

## Tuji.

2. marca.

Pri **Maticu**: Czap, prokurista; Ullman, Hostnik, Buxbaum, Grünhut, Kohn, trgovci, z Dunaja. — dr. Eisler iz Gradca. — Frane Zorec, Josip Trobec, iz Črnega Vrha. — Rosina, pristava soproga, iz Ribnice. — Skybe, trgovec, iz Draždan.

Pri **Scnu**: Rosanis z Dunaja. — Bloch iz Prage. — Hertl, trgovec, s Predarlskega. — dr. Schmidinger iz Kamnika. — Faber iz Kočevja. — Rupnik iz Idrije. — Meršlinar iz Dobrove.

Pri **avstrijskem caru**: Urbania, župnik, iz Žalinj. — Pajek, posestnik, iz Luč. — Gaspari, živinozdravnik, iz Postojne.

Pri **bavarskem dvoru**: Manzinger, trgovec, iz Monakovega. — Schnellhamer, graščak; Oschura, poštna upraviteljica, s Štajarskega.

Pri **južnem kolodvoru**: Tavčar, biljež, uradnik, iz Ljubljane. — Sirolla, potovalec, iz Zagreba. — Herdegen, trgovec, iz Monakovega.

## Umrli so:

1. marca. Franc Ciber, kajzarjev sin, 2 dni, Karolinska zemlja 18, slabost. — Franc Lampe, delavčev sin, 19 mesecev, Križevniške ulice 9, božjast.

2. marca. Makso Brodar, kurjačev sin, 3 1/2 leta, Dunajska cesta, delavske hiše, pneumonia.

## V bolnišnici:

1. marca. Valentin Čuden, gostāč, 67 let, vsled poškodbe. 2. marca. Josip Pilpach, posestnik, 50 let, pneumonia.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

## Vremensko sporočilo.

| Dan                                             | Čas          | Stanje               | Veter      | Vreme   | Mokrine na 24 ur v mil |
|-------------------------------------------------|--------------|----------------------|------------|---------|------------------------|
| opazovanja                                      | razkoma v mm | toplomera po Celziju |            |         |                        |
| 7. u. jut.                                      | 737.0        | 0.6                  | brezv.     | oblačno | 130                    |
| 2. u. pop.                                      | 734.8        | 7.6                  | sl. jzpad. | dež     | dež                    |
| 9. u. zveč.                                     | 734.6        | 3.4                  | "          | "       | "                      |
| Srednja temperatura 3.9°, za 1.8° nad normalom. |              |                      |            |         |                        |

## Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. marca.

|                                           |        |        |
|-------------------------------------------|--------|--------|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 91 gld | 95 kr. |
| Srebrna " 5% " 100 " " 16%                | 91     | 90     |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 110    | 15     |
| Papirna renta, davka prosta               | 102    | 10     |
| Akcije avstr.-ogerske banke               | 986    | "      |
| Kreditne akcije                           | 307    | 50     |
| London                                    | 114    | 85     |
| Srebro                                    | "      | "      |
| Francoški napoleond.                      | 9      | 10     |
| Cesarski cekini                           | 5      | 44     |
| Nemške marke                              | 56     | 35     |

## Tržne cene v Ljubljani

dne 4. marca.

|                | gl. | kr. |                    | gl. | kr. |
|----------------|-----|-----|--------------------|-----|-----|
| Pšenica, hktl. | 6   | 65  | Špeh povejen, kgr. | —   | 64  |
| Rež,           | 5   | 20  | Surovo maslo,      | —   | 70  |
| Ječmen,        | 4   | 76  | Jajce, jedno       | —   | 3   |
| Oves,          | 3   | 15  | Mleko, liter       | —   | 8   |
| Ajda,          | 5   | 20  | Goveje meso, kgr.  | —   | 60  |
| Proso,         | 5   | 4   | Telečje            | —   | 60  |
| Koruza,        | 5   | 20  | Svinjsko           | —   | 54  |
| Krompir,       | 2   | 59  | Koštrunovo         | —   | 40  |
| Leča,          | 10  | —   | Pišanec            | —   | 60  |
| Grah,          | 12  | —   | Golob              | —   | 22  |
| Fižol,         | 9   | —   | Seno, 100 kgr.     | 1   | 96  |
| Maslo, kgr.    | —   | 90  | Slama,             | 2   | 25  |
| Mast,          | —   | 68  | Drva trda, 4 mtr.  | 7   | 50  |
| Špeh svež,     | —   | 52  | " mehka, " "       | 5   | —   |

## Proti kašlju in hripavosti

in proti vsakršnemu prehlajenju dihal priporočljiva sredstva so:

**antikataralne katranove pastile, pastile iz izlečka sladkih korenin, pastile iz sladnega (Malz) izlečka, salmiakove pastile in antikataralne salicilne pastile.**

Dotična naročila izvršuje z obratno pošto lekar **Gabrijel Piccoli**, „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta. (15—5)

## Hiša,

primerno za **gostilno** ali **prodajalnico**, z **vso prodajalniško opremo** in **dovoljenjem tobak prodajati**, **prodam** iz proste roke radi rodbinskih razmer. Hiša leži pri farni cerkvi, blizu postaje in je zraven hiše tudi **njiva** in **travnik**. — Ponudbe na

**Fani Zaynard.**

**Hotič. Pošta Litija.**

(14—3)

Spominjajte se **Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje** pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Uzorec zasebnim naročnikom zastoj in franko.

Uzorne knjige za krojače, kakeršnih do sedaj še ni bilo, nefrankovane in le proti vložbi 20 gld., kateri se odračunajo, kadar se blago naroči.

## Blago za obleke.

Peruvien in dosking za prečastito duhovščino. Blago za uniforme c. kr. uradnikov po predpisu, tudi za veterane, galice, telovadce, livreje.

Sukno za bilard in igralne mize, loden tudi nepremičen za lovske suknje, blago, ki se sme prati.

Popotni plodi 4—14 gld. itd.

Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno suknjo in ne slabega blaga, ki se ponuja od vseh strani in je jedva krojačevega plačila vredno, obrne naj se na trdsko

## Jan. Stikarofsky v Brnu.

Največja zaloga sukna v Avstro-Ogrski.

Razuma se, da ostaje v moji zalogi, v kateri je vedno za pol milijona goldinarjev av. velj. blaga, in pri moji svetovni trgovini mnogo ostankov; vsak razsoden človek pa mora spoznati, da se od takih malih ostankov in odrezkov uzorci ne pošiljajo, ker bi pri več sto naročbah za uzorce nazadnje ničesa ne ostalo, in je torej smešno, če nekatere trgovine s suknom vzlic temu inserirajo uzorce od ostankov in odrezkov in so v takem slučaji uzorec le od kosov in ne pa od ostankov, namen takemu postopanju je očivid.

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjajo, ali se pa denar vrne. Barva, dolgost, cena naj se pri naročbi ostankov naznani.

Razpošilja se le proti povzetju, nad 10 gld. franko.

Dopisovanje v nemščini, madjarščini, češčini, poljščini, italijanščini in francoščini. (24—5)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.